

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, dnia 25 kwietnia 2024 r.

K-1.431.1.29.2023.6.MK

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej dofinansowanych przez dopłatę do ceny usługi ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w tym prawidłowość wyliczenia dopłaty w 2022 r.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Wałcz ul. Dąbrowskiego 8, 78-600 Wałcz
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Jan Matuszewski - Wójt Gminy Wałcz
Okres objęty kontrolą	2022 r.
Kontrolujący	– Małgorzata Konarska – główny specjalista (kierownik zespołu kontrolnego), – Aleksandra Komincz – główny specjalista, – Monika Skowron – starszy inspektor ¹ , z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	22/23 z dnia 5 kwietnia 2023 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	Art. 18 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2464).
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność i celowość.
Termin kontroli	11-20 września 2023 r.
Rodzaj kontroli	Planowa, tryb zwykły.

¹ W momencie zakończenia prac nad projektem wystąpienia pokontrolnego Pani Monika Skowron nie była już pracownikiem Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

<p>Podstawa prawna</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224). – Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.). – Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.). – Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 289 ze zm.). – Ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 717 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 2464). – Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1371 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 1343). – Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie wniosków o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 582). – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 513 ze zm.). – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1370/2007 z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. UE L 2007/315/1 z 03.12.2007 r.)
<p>Osoba udzielająca wyjaśnień w trakcie kontroli</p>	<p>Pan Jan Matuszewski – Wójt Gminy Wałcz Pan Paweł Kosmański – Zastępca Wójta Gminy Wałcz</p>
<p style="text-align: center;">USTALENIA KONTROLI</p> <p><i>Zgodnie z art. 1 oraz art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, środki Funduszu służą realizacji zadań własnych organizatorów dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej przez dopłatę do ceny usługi za wyjątkiem komunikacji miejskiej.</i></p>	

1. Udzielenie dopłaty ze środków Funduszu

W 2022 r. dopłata ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (dalej: Fundusz) wynosiła nie więcej niż 3,00 zł za wozokilometr (wkm) przewozu o charakterze użyteczności publicznej (art. 30a ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, dalej: ustawa o FRPA).

Jednostka wzięła udział w I turze naboru wniosków o objęcie w 2022 r. dopłatą ze środków Funduszu, która miała miejsce w dniach do 1 do 15 grudnia 2021 r. Bezpośrednio po zakończeniu naboru, w dniach od 16 do 22 grudnia 2021 r., planowane było rozpatrzenie wniosków oraz ogłoszenie wyników.

1.1. Wniosek o objęcie dopłatą

Dopłacie z Funduszu zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o FRPA, podlegają linie komunikacyjne niefunkcjonujące co najmniej 3 miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. 18 lipca 2019 r. oraz linie, na które umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego została zawarta po jej wejściu w życie.

W dniu 13 grudnia 2021 r. (data wpływu do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, dalej: ZUW) Gmina Wałcz złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego wniosek o objęcie dopłatą ze środków Funduszu w 2022 r. Wniosek został złożony terminowo, tj. do dnia 15 grudnia 2021 r. Jednostka przedłożyła korektę wniosku o objęcie dopłatą w dniu 20 grudnia 2021 r., zgodnie z terminem wskazanym w wiadomości e-mail z prośbą o korektę/wyjaśnienie, przesłanej przez pracownika Wydziału Infrastruktury, Rolnictwa i Rozwoju Regionalnego (dalej: WIRiRR) ZUW. Dane dotyczące linii, na które złożono wniosek o objęcie dopłatą przedstawiono w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Liczba dni pracy w roku	Planowana wielkość pracy eksploatacyjnej (w wkm)	Planowana kwota deficytu linii	Wnioskowana kwota dopłaty
1	2	3	4	5
Linia nr 1: Witankowo, Chude, Czechyń, Dobino, Wałcz Drugi	252	21 772,80	93 471,57 zł	65 318,40 zł
Linia nr 2: Dzikowo, Popowo, Różewo, Dobino, Wałcz Drugi	252	35 078,40	151 953,72 zł	105 235,20 zł
Linia nr 3: Kłębowiec, Golce, Szwecja, Ostrowiec	252	65 016,00	309 952,68 zł	195 048,00 zł
Linia nr 4: Chwiram, Łąki, Ługi Wałeckie, Dzikowo	252	32 659,20	168 306,12 zł	97 977,60 zł
Linia nr 5: Strączno, Chwiram	252	36 288,00	156 024,04 zł	108 864,00 zł
Linia nr 6: Kłębowiec, Lubno, Górnica, Laski Wałeckie	252	104 781,60	417 737,16 zł	314 344,80 zł
Linia nr 7: Strączno, Rutwica, Nakielno, Ostrowiec	252	57 153,60	232 698,00 zł	171 460,80 zł
Linia nr 8: Kołatnik, Papowo, Prusinowo Wałeckie	252	46 872,00	215 038,63 zł	140 616,00 zł
Razem	X	399 621,60	1 745 181,92 zł	1 198 864,80 zł

(dowód: akta kontroli str. 59-118)

Wnioskiem objęto 8 linii komunikacyjnych o łącznej długości 191,5 km oraz rocznej pracy eksploatacyjnej wynoszącej 399 621,60 wkm. Linie miały funkcjonować od stycznia do grudnia 2022 r. We wniosku o objęcie dopłatą wykazano także planowaną łączną kwotę dopłaty dla linii komunikacyjnych w wysokości 1 198 864,80 zł.

(dowód: akta kontroli str. 59-118)

Ponadto w ww. wniosku wykazano planowany deficyt w kwocie ogółem 1 745 181,92 zł. W kwestii szacowania przychodów i kosztów na liniach komunikacyjnych, wykazanych w załącznikach do wniosku o objęcie dopłatą Wójt Gminy poinformował, że: „(...) *Kalkulację zaznaczyć należy prognozowaną, przygotowano na podstawie ponoszonych kosztów przez liczbę jednostek kalkulacyjnych na liniach komunikacyjnych. Efektem tej prognozowanej kalkulacji był wyliczony przyszły koszt i przyszły przychód. Kalkulacja stanowiła szacunkowe kwoty planowanych przychodów i kosztów na liniach komunikacyjnych*”.

Ponadto dane w zakresie planowanej kwoty deficytu wykazane przez Gminę we wniosku o objęcie dopłatą w wysokości 1 745 181,92 zł nie odnajdują odzwierciedlenia w załączonych do ww. wniosku kalkulacjach/wyliczeniach.

W zakresie powyższej rozbieżności, wynoszącej 600,20 zł (1 745 181,92 zł [deficyt wg wniosku] – 1 744 581,72 zł [deficyt wg załączonych kalkulacji/wyliczeń]), Wójt Gminy Wałcz wyjaśnił, że „*przeliczając wskazane linie powstał błąd matematyczny w przemnożeniu stawki miesięcznej przez 12 miesięcy. Prawidłowa kwota to 1 745 181,92 zł*”. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str.: 31-118)

W wyniku analizy kalkulacji przedłożonych do wniosku stwierdzono także, że dane zawarte w tych dokumentach w zakresie liczby linii komunikacyjnych, łącznej długości linii oraz planowanej łącznej wielkości pracy eksploatacyjnej potwierdzają dane zawarte w korekcie wniosku.

Ponadto ustalono, że dane wykazane w ww. korekcie w zakresie kwoty planowanego deficytu i dopłaty:

- zapewniają finansowanie ze środków własnych Organizatora części ceny usługi nie mniejsze niż 10%,
- nie przekraczają maksymalnej kwoty dopłaty do 1 wozokilometra, tj. 3,00 zł.

(dowód: akta kontroli str.: 59-118)

Ponadto ustalono, że trasa linii komunikacyjnych nr 7 i 8 prowadziła przez Gminę Miejską Wałcz, jednakże autobusy nie zatrzymywały się na jej terenie.

(dowód: akta kontroli str.: 31-118)

Dodatkowo Wójt Gminy Wałcz poinformował, że „*Linie zostały ustalone na podstawie ubiegłorocznych linii, na które Gmina otrzymała dofinansowanie w 2021r. Linie te zostały zaplanowane na podstawie konsultacji i/lub sugestii mieszkańców gminy wiejskiej Wałcz. Sytuacja transportu publicznego była również omawiana na komisjach Rady Gminy oraz jej Sesjach w latach 2020-2021, z których wynikała potrzeba utworzenia połączeń w określonym schemacie. Na bieżąco*

Gmina monitorowała jakość i zasadność wprowadzenia różnych wariantów połączeń/linii, w tym analizowała koszty połączeń wyłącznie ze środków własnych oraz ewentualnego dofinansowanie z funduszu rozwoju przewozów autobusowych (...)". Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(dowód: akta kontroli str.: 31-58)

1.2. Umowa o dopłatę ze środków Funduszu

Zapisy wniosku o objęcie dopłatą znalazły odzwierciedlenie w umowie nr 36/IR/FRPA/2022 o dopłatę w roku 2022 ze środków Funduszu, zawartej przez Wojewodę Zachodniopomorskiego z Gminą Wałcz w dniu 31 grudnia 2021 r. (dalej: umowa o dopłatę).

(dowód: akta kontroli str.: 59-118, 124-137)

Zgodnie z ww. umową maksymalna kwota dopłaty została określona w wysokości 1 198 864,80 zł. Dopłata miała zostać wykorzystana na uruchomienie 8 linii komunikacyjnych o łącznej długości 191,5 km i łącznej wielkości pracy eksploatacyjnej 399 621,60 wkm.

(dowód: akta kontroli str.: 124-137, 59-118, 155-157)

1.3. Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego

Uchwałą nr XXVIII/188/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. Rada Gminy Wałcz zobowiązała Wójta Gminy Wałcz do dokonania ogłoszenia, na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym (dalej: ustawa o PTZ), o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy, dotyczącego świadczenia usług w zakresie autobusowego publicznego transportu zbiorowego na liniach wewnątrzgminnych na terenie Gminy Wałcz na 2022 r.

(dowód: akta kontroli str.: 162-164)

Ponadto Uchwałą nr XLI/280/2021 z dnia 28 grudnia 2021 r. Rada Gminy Wałcz wyraziła zgodę na zawarcie umowy o świadczenie usług autobusowego publicznego transportu zbiorowego na liniach wewnątrzgminnych na terenie Gminy Wałcz na rok 2022 r. z Operatorem m.in. na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o PTZ, tj. poprzez bezpośrednie zawarcie umowy o świadczenie usług.

(dowód: akta kontroli str.: 119-123)

W dniu 29 grudnia 2021 r. (tj. po wejściu w życie ustawy o FRPA) pomiędzy Gminą Wałcz a Wałeckim Towarzystwem Przewozowym XXXXX Spółka Jawna zawarto umowę (dalej: umowa zawarta z Operatorem), której przedmiotem było świadczenie usług w zakresie autobusowego publicznego transportu zbiorowego na terenie Gminy w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.

W dniu 31 stycznia 2022 r. podpisano aneks do ww. umowy z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2022 r., którym dostosowano zapisy umowy zawartej z Operatorem do treści umowy o dopłatę m.in. pod względem kwestii finansowych oraz przebiegu tras linii komunikacyjnych.

(dowód: akta kontroli str.: 138-157)

Stwierdzono, że ww. umowa wraz z aneksem dotyczyła realizacji usług przewozowych na liniach komunikacyjnych objętych umową o dopłatę i obowiązywała w okresie realizacji zadania przez Gminę.

Kontrolujący dokonali analizy ww. umowy wraz z aneksem pod względem ich zgodności z wymogami określonymi w art. 25 ustawy o PTZ. Ustalono, że przepisy ww. artykułu nie znajdują w pełni odzwierciedlenia w treści przedmiotowych dokumentów. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli str.: 124-154, 158-161)

2. Przekazywanie dopłaty i realizacja zadania

Dobór próby

Z ośmiu linii komunikacyjnych objętych dopłatą kontrolujący na podstawie przedłożonych wniosków o dopłatę oraz sprawozdań z realizacji zadania wybrali cztery do szczegółowej kontroli, tj.:

- linię nr 2: Dzikowo – Popowo – Różewo – Dobino – Wałcz Drugi – linię do analizy wybrano na podstawie doboru losowego,
- linię nr 5: Strączno – Chwiram – z uwagi na liczbę realizowanych kursów (24 kursy o długości 6 wkm dla pojedynczego kursu dziennie) oraz brak przychodów ze sprzedaży biletów w okresie styczeń – październik 2022 r.
- linię nr 6: Kłębowiec – Lubno – Górnica – Laski Wałeckie – z uwagi na największą kwotę otrzymanej dopłaty i zrealizowanie największej pracy przewozowej na tej linii w 2022 r.,
- linię nr 8: Kołatnik – Papowo – Prusinowo Wałeckie – z uwagi na liczbę realizowanych kursów (10 kursów o długości 18,6 wkm dla pojedynczego kursu dziennie) oraz brak przychodów ze sprzedaży biletów w okresie styczeń – październik 2022 r.

(dowód: akta kontroli str. 175-213, 408-458)

2.1. Wnioski o dopłatę

Zgodnie z treścią umowy o dopłatę Gmina złożyła następujące wnioski o dopłatę w ramach ustawy o FRPA:

- za I kwartał 2022 r.: wniosek przekazano w dniu 31 marca 2022 r.,
- za II kwartał 2022 r.: wniosek przekazano w dniu 30 czerwca 2022 r.,
- za III kwartał 2022 r.: wniosek przekazano w dniu 30 września 2022 r.,
- za IV kwartał 2022 r.: wniosek przekazano w dniu 30 listopada 2022 r. (korekty wniosku dokonano w dniu 6 grudnia 2022 r.).

Stwierdzono, że ww. wnioski zostały złożone w terminach ustalonych w umowie o dopłatę. Korektę wniosku za IV kwartał złożono zgodnie z terminem wskazanym przez WIRiRR ZUW, tj. do 7 grudnia 2022 r. Powyższe wnioski dotyczyły linii komunikacyjnych, na które zawarto ww. umowę.

(dowód: akta kontroli str. 124-137, 175-213)

Do wniosków o dopłatę załączono, przedłożone przez przewoźnika, miesięczne zestawienia wielkości wykonanej pracy eksploatacyjnej na każdej linii komunikacyjnej oraz faktury VAT. Do faktur przedkładano wyliczenia, na podstawie których ustalono kwotę deficytu na liniach. Mając na uwadze, że wniosek o dopłatę za IV kwartał został złożony do ZUW w dniu 30 listopada 2022 r., Jednostka wyjaśniła, że dane dot. deficytu za grudzień wykazano na podstawie wielkości planowanych.

Kwota wnioskowanej dopłaty w każdym kwartale 2022 r. ustalana była jako iloczyn wykonanej pracy eksploatacyjnej na danej linii komunikacyjnej oraz kwoty maksymalnej dopłaty do 1 wkm, tj. 3,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 42-52, 175-213, 357-406)

Podsumowanie dokonanej przez kontrolujących analizy danych zawartych we wnioskach o dopłatę zawarto w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna /okres rozliczeniowy	Łączna wielkość pracy eksploatacyjnej w wkm	Łączna kwota deficytu linii komunikacyjnej	Wnioskowana kwota dopłaty	Przekazana kwota dopłaty
Linia nr 1: Witankowo - Chude - Czechyń - Dobino - Wałcz Drugi				
I kwartał	5 443,20	20 997,48 zł	16 329,60 zł	16 329,60 zł
II kwartał	5 356,80	20 280,52 zł	16 070,40 zł	16 070,40 zł
III kwartał	5 616,00	21 675,40 zł	16 848,00 zł	16 848,00 zł
IV kwartał	5 356,80	20 577,52 zł	16 070,40 zł	16 070,40 zł
Razem	21 772,80	83 530,92 zł	65 318,40 zł	65 318,40 zł
Linia nr 2: Dzikowo - Popowo - Różewo - Dobino - Wałcz Drugi				
I kwartał	8 769,60	32 617,44 zł	26 308,80 zł	26 308,80 zł
II kwartał	8 630,40	32 429,56 zł	25 891,20 zł	25 891,20 zł
III kwartał	9 048,00	34 366,18 zł	27 144,00 zł	27 144,00 zł
IV kwartał	8 630,40	32 403,56 zł	25 891,20 zł	25 891,20 zł
Razem	35 078,40	131 816,74 zł	105 235,20 zł	105 235,20 zł
Linia nr 3: Kłębowiec - Golce - Szwecja - Ostrowiec				
I kwartał	16 254,00	61 083,80 zł	48 762,00 zł	48 762,00 zł
II kwartał	15 996,00	60 175,91 zł	47 988,00 zł	47 988,00 zł
III kwartał	16 770,00	62 073,87 zł	50 310,00 zł	50 310,00 zł
IV kwartał	15 996,00	61 067,15 zł	47 988,00 zł	47 988,00 zł
Razem	65 016,00	244 400,73 zł	195 048,00 zł	195 048,00 zł
Linia nr 4: Chwiram - Łąki - Ługi Wałeckie - Dzikowo				
I kwartał	8 164,80	31 422,72 zł	24 494,40 zł	24 494,40 zł
II kwartał	8 035,20	30 868,28 zł	24 105,60 zł	24 105,60 zł
III kwartał	8 424,00	32 522,60 zł	25 272,00 zł	25 272,00 zł
IV kwartał	8 035,20	30 950,28 zł	24 105,60 zł	24 105,60 zł
Razem	32 659,20	125 763,88 zł	97 977,60 zł	97 977,60 zł

Linia nr 5: Strączno - Chwiram				
I kwartał	9 072,00	35 380,80 zł	27 216,00 zł	27 216,00 zł
II kwartał	8 928,00	34 819,20 zł	26 784,00 zł	26 784,00 zł
III kwartał	9 360,00	36 504,00 zł	28 080,00 zł	28 080,00 zł
IV kwartał	8 928,00	34 816,40 zł	26 784,00 zł	26 784,00 zł
Razem	36 288,00	141 520,40 zł	108 864,00 zł	108 864,00 zł
Linia nr 6: Kłębowiec - Lubno - Górnica - Łaski Waleckie				
I kwartał	26 195,40	98 825,81 zł	78 586,20 zł	78 586,20 zł
II kwartał	25 779,60	97 029,29 zł	77 338,80 zł	77 338,80 zł
III kwartał	27 027,00	101 468,77 zł	81 081,00 zł	81 081,00 zł
IV kwartał	25 779,60	98 058,44 zł	77 338,80 zł	77 338,80 zł
Razem	104 781,60	395 382,31 zł	314 344,80 zł	314 344,80 zł
Linia nr 7: Strączno - Rutwica - Nakielno - Ostrowiec				
I kwartał	14 288,40	54 397,53 zł	42 865,20 zł	42 865,20 zł
II kwartał	14 061,60	53 827,24 zł	42 184,80 zł	42 184,80 zł
III kwartał	14 742,00	54 133,75 zł	44 226,00 zł	44 226,00 zł
IV kwartał	14 061,60	52 897,70 zł	42 184,80 zł	42 184,80 zł
Razem	57 153,60	215 256,22 zł	171 460,80 zł	171 460,80 zł
Linia nr 8: Kołatnik - Papowo - Prusinowo Waleckie				
I kwartał	11 718,00	45 700,20 zł	35 154,00 zł	35 154,00 zł
II kwartał	11 532,00	44 974,80 zł	34 596,00 zł	34 596,00 zł
III kwartał	12 090,00	47 151,00 zł	36 270,00 zł	36 270,00 zł
IV kwartał	11 532,00	44 964,20 zł	34 596,00 zł	34 596,00 zł
Razem	46 872,00	182 790,20 zł	140 616,00 zł	140 616,00 zł
Ogółem	399 621,60	1 520 461,40 zł	1 198 864,80 zł	1 198 864,80 zł

(dowód: akta kontroli str. 175-213, 350-354)

Kontrolujący ustalili, że łączna kwota deficytu linii komunikacyjnych określona we wnioskach o dopłatę wyniosła 1 520 461,40 zł. Wojewoda Zachodniopomorski przekazał Gminie Wałcz środki z Funduszu w wysokości wnioskowanej, tj. **1 198 864,80 zł**. Kwota ta nie przekroczyła maksymalnej kwoty dopłaty wynikającej z umowy o dopłatę.

(dowód: akta kontroli str. 175-213, 350-354, 124-137)

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono również, że wnioskowana kwota dopłaty nie przekroczyła maksymalnej kwoty wynikającej z wykazanej przez Jednostkę pracy eksploatacyjnej. Ponadto kwota dopłaty, o którą wnioskował Organizator, nie przekroczyła maksymalnej kwoty wynikającej z kwoty deficytu.

(dowód: akta kontroli str. 175-213, 124-137)

Z przeprowadzonej analizy wynika, że we wnioskach o dopłatę łączna praca eksploatacyjna w 2022 r. na wszystkich liniach komunikacyjnych objętych dopłatą wynosiła 399 621,60 wkm i była równa łącznej maksymalnej wielkości pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii komunikacyjnych określonej w umowie o dopłatę. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Łączna wielkość pracy eksploatacyjnej w wkm z umowy o dopłatę	Łączna wielkość pracy eksploatacyjnej w wkm z wniosków o dopłatę	Różnica
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2-3)</i>
Linia nr 1: Witankowo - Chude - Czechyń - Dobino - Wałcz Drugi	21 772,80	21 772,80	0,00
Linia nr 2: Dzikowo - Popowo - Różewo - Dobino - Wałcz Drugi	35 078,40	35 078,40	0,00
Linia nr 3: Kłębowiec - Golce - Szwecja - Ostrowiec	65 016,00	65 016,00	0,00
Linia nr 4: Chwiram - Łąki - Ługi Wałeckie - Dzikowo	32 659,20	32 659,20	0,00
Linia nr 5: Strączno - Chwiram	36 288,00	36 288,00	0,00
Linia nr 6: Kłębowiec - Lubno - Górnica - Łaski Wałeckie	104 781,60	104 781,60	0,00
Linia nr 7: Strączno - Rutwica - Nakielno - Ostrowiec	57 153,60	57 153,60	0,00
Linia nr 8: Kołatnik - Papowo - Prusinowo Wałeckie	46 872,00	46 872,00	0,00
Razem	399 621,60	399 621,60	0,00

(dowód: akta kontroli str. 175-213, 124-137)

2.2. Praca eksploatacyjna

W celu ustalenia wielkości rzeczywistej pracy eksploatacyjnej w 2022 r. kontrolujący przeanalizowali rozkłady jazdy na liniach komunikacyjnych objętych dopłatą, stanowiące załączniki do zezwoleń na wykonywanie regularnych przewozów w krajowym transporcie drogowym. Ustalenia dla linii komunikacyjnych objętych próbą przedstawia poniższa tabela.

Linia komunikacyjna /okres rozliczeniowy	Rzeczywista wielkość pracy eksploatacyjnej w wkm
Linia nr 2: Dzikowo - Popowo - Różewo - Dobino - Wałcz Drugi	
I kwartał	8 769,60
II kwartał	8 630,40
III kwartał	9 048,00
IV kwartał	8 630,40
Razem	35 078,40
Linia nr 5: Strączno - Chwiram	
I kwartał	9 072,00
II kwartał	8 928,00

III kwartał	9 360,00
IV kwartał	8 928,00
Razem	36 288,00
Linia nr 6: Kłębowiec - Lubno - Górnica - Laski Waleckie	
I kwartał	26 195,40
II kwartał	25 779,60
III kwartał	27 027,00
IV kwartał	25 779,60
Razem	104 781,60
Linia nr 8: Kołatnik - Papowo - Prusinowo Waleckie	
I kwartał	11 718,00
II kwartał	11 532,00
III kwartał	12 090,00
IV kwartał	11 532,00
Razem	46 872,00
Ogółem	223 020,00

(dowód: akta kontroli str. 215-235)

Stwierdzono, że wielkość pracy eksploatacyjnej, która została ustalona przez kontrolujących na podstawie rozkładów jazdy, znajduje odzwierciedlenie w comiesięcznie przedkładanych przez Operatora zestawieniach z wykonanej pracy przewozowej. Ponadto ustalono, że wykazana praca eksploatacyjna dotyczy linii komunikacyjnych określonych w umowie o dopłatę, a jej łączna, rzeczywista wielkość nie przekroczyła maksymalnej wielkości pracy wskazanej w umowie o dopłatę, tj. wyniosła 399 621,60 wkm.

(dowód: akta kontroli str. 124-137, 183-185, 190-192, 198-200, 211-213, 215-235)

2.3. Kwota deficytu linii komunikacyjnej

Kontrolujący stwierdzili, że wykazany przez Gminę deficyt ustalano jako różnicę pomiędzy poniesionymi kosztami i uzyskanymi przychodami na danej linii komunikacyjnej. Wielkość kosztów obliczano jako iloczyn wykonanej w okresie rozliczeniowym pracy eksploatacyjnej i stawki w wysokości 3,90 zł (do obliczenia uwzględniono koszty paliwa, wynagrodzeń, utrzymania autokaru, koszty administracyjno-warsztatowe oraz koszt zatrzymywania się na przystankach), natomiast przychody stanowiły wpływy ze sprzedaży biletów. Ponadto Wójt Gminy Wałcz poinformował, że Operator w trakcie realizacji przewozów objętych dopłatą nie otrzymał przychodów z tytułu dopłat do biletów ulgowych od Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, ani żadnych innych przychodów.

(dowód: akta kontroli str. 31-58, 236-340, 357-405)

Jednocześnie ustalono, że na linii komunikacyjnej nr 5: Strączno-Chwiram oraz linii komunikacyjnej nr 8: Kołatnik - Papowo - Prusinowo Waleckie łączny przychód ze sprzedaży biletów

stanowił jedynie kwotę 72,00 zł. W powyższym zakresie Wójt Gminy Wałcz wyjaśnił, że „(...) Utworzenie linii nr 5 Strączno-Chwiram o częstotliwości 24 połączenia oraz linia nr 8 Kołatnik-Strączno-Papowo-Prusinowo Wałeckie o częstotliwości 10 połączeń dziennie wynikało docelowo z utworzenia miejsc przesiadkowych. (...). (...) Gmina nie wykazuje biletów na połączeniu miasto Wałcz-Chwiram czy miasto Wałcz-Strączno, z których to pasażerowie mogliby skorzystać (byłby to już ponad gminny dowóz), a następnie przewoźnik pokonywał trasę Chwiram-Strączno, na której to miał obowiązek wykazania biletów w ramach dotacji udzielonej wyłącznie dla gminy wiejskiej Wałcz. Jednocześnie obie te miejscowości są mimo wszystko położone blisko miasta Wałcz, jednakże osoby wykluczone komunikacyjnie nie miały dostępu do dogodnych połączeń autobusowych (Zakład Komunikacji Miejskiej oraz PKS Wałcz nie utrzymywała linii w roku 2022r. na terenie wiejskiej gminy, sukcesywnie je zamykając, a jednocześnie przekładając Gminie Wałcz niekorzystne warunki połączeń. W rezultacie PKS Wałcz ogłosił likwidację spółki). Połączenie Chwiram-Strączno oraz Kołatnik-Strączno-Papowo-Prusinowo Wałeckie miało posłużyć również dla lepszego przemieszczenia się mieszkańców tych sołectw do większego wyboru komunikacji z możliwością przesiadki na wspomnianych przystankach i kontynuowania podróży do większych miast tj. bezpośrednio do Wałcz, Trzcianki, Pily.

Ponadto na terenie gminy wiejskiej Wałcz od 2021r. sukcesywnie zamykano linie przez innych przewoźników, a tym samym niektóre miejscowości zostałyby całkowicie wykluczone z komunikacji publicznej. Tym samym w porozumieniu z przewoźnikiem WTP zaplanowano najbardziej racjonalny i optymalny wykaz nowych linii komunikacyjnych zgodnie z ustawą o funduszu rozwoju przewozów autobusowych. (...)”. Wyjaśnienie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 31-58, 329, 332, 337, 340)

Jednostka wykazała deficyt w kwocie **1 516 957,08 zł**. Stwierdzono, że dotyczy on linii określonych w umowie o dopłatę oraz przewozów realizowanych w Gminie w 2022 r. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna / okres rozliczeniowy	Rzeczywisty deficyt linii komunikacyjnej
Linia nr 1: Witankowo - Chude - Czechyń - Dobino - Wałcz Drugi	
I kwartał	20 997,48 zł
II kwartał	20 280,52 zł
III kwartał	21 675,40 zł
IV kwartał	20 387,52 zł
Razem	83 340,92 zł
Linia nr 2: Dzikowo - Popowo - Różewo - Dobino - Wałcz Drugi	
I kwartał	32 617,44 zł
II kwartał	32 429,56 zł
III kwartał	34 366,18 zł
IV kwartał	31 996,56 zł
Razem	131 409,74 zł
Linia nr 3: Kłębowiec - Golce - Szwecja - Ostrowiec	
I kwartał	61 083,80 zł

II kwartał	60 175,91 zł
III kwartał	62 073,87 zł
IV kwartał	60 445,43 zł
Razem	243 779,01 zł
Linia nr 4: Chwiram - Łąki - Ługi Waleckie - Dzikowo	
I kwartał	31 422,72 zł
II kwartał	30 868,28 zł
III kwartał	32 522,60 zł
IV kwartał	30 629,28 zł
Razem	125 442,88 zł
Linia nr 5: Strączno - Chwiram	
I kwartał	35 380,80 zł
II kwartał	34 819,20 zł
III kwartał	36 504,00 zł
IV kwartał	34 796,80 zł
Razem	141 500,80 zł
Linia nr 6: Klębowiec - Lubno - Górnica - Laski Waleckie	
I kwartał	98 825,81 zł
II kwartał	97 029,29 zł
III kwartał	101 468,77 zł
IV kwartał	97 100,44 zł
Razem	394 424,31 zł
Linia nr 7: Strączno - Rutwica - Nakielno - Ostrowiec	
I kwartał	54 397,53 zł
II kwartał	53 827,24 zł
III kwartał	54 133,75 zł
IV kwartał	51 949,70 zł
Razem	214 308,22 zł
Linia nr 8: Kołatnik - Papowo - Prusinowo Waleckie	
I kwartał	45 700,20 zł
II kwartał	44 974,80 zł
III kwartał	47 151,00 zł
IV kwartał	44 925,20 zł
Razem	182 751,20 zł
Ogółem	1 516 957,08 zł

(dowód: akta kontroli str. 236-340, 357-406)

Podstawą rozliczeń pomiędzy Gminą Wałcz a Operatorem były faktury VAT, do których przewoźnik załączał zestawienia zawierające kwoty deficytów linii komunikacyjnych. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury z dnia 11 września 2019 r. (znak: DBI-3.070.25.2019) podstawą rozliczeń pomiędzy Organizatorem a Operatorem powinny być noty obciążeniowe. **Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki**

stwierdzonych uchybień. Ustalono, że w kwocie wypłaconego wynagrodzenia nie uwzględniono rozsądnego zysku.

(dowód: akta kontroli str. 357-405)

2.4. Nadzór organizatora nad realizacją zadania

Na dzień kontroli Gmina Wałcz przedłożyła protokoły z przeprowadzonych wizyt monitorujących prawidłowość świadczenia usług w zakresie autobusowego publicznego transportu zbiorowego na liniach wewnątrzgminnych na terenie Gminy Wałcz w 2022 r. Jak wynika z ww. dokumentów Gmina poddała kontroli wszystkie linie komunikacyjne objęte dopłatą w zakresie weryfikacji zgodności trasy i godzin przejazdu autobusów oraz prawidłowości pobierania opłat za bilety na danym odcinku trasy. W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości ani uchybień.

(dowód: akta kontroli str. 342-349)

Ponadto jak wynika z wyjaśnień przedłożonych przez Gminę, Jednostka comiesięcznie weryfikowała prawidłowość danych zawartych w dokumentach przedkładanych przez przewoźnika w zakresie poniesionych kosztów i uzyskanych przychodów na liniach objętych dopłatą.

(dowód: akta kontroli str. 42-52)

Jak wynika z informacji przedłożonej przez Operatora do Gminy w związku z realizacją usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w 2022 r. nie wpłynęły skargi i reklamacje od pasażerów korzystających z przejazdów.

(dowód: akta kontroli str. 341)

3. Dokumentacja finansowo-księgowo zadania

Zgodnie z zapisami umowy o dopłatę Gmina Wałcz zobowiązała się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych dopłat oraz wydatków objętych dopłatą, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.

(dowód: akta kontroli str. 124-137)

Jednostka wyodrębniła wpływ środków z dopłaty na koncie 901 w kwocie 1 198 864,80 zł. Wydatki w kwocie 1 516 957,08 zł zostały zaewidencjonowane na koncie 130 na kontach analitycznych dot. środków z dopłaty w kwocie 1 198 864,80 zł oraz środków własnych w kwocie 318 092,28 zł. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że Gmina Wałcz prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych dopłat oraz wydatków objętych dopłatą.

(dowód: akta kontroli str. 350, 355-356)

Dokumentacja finansowo-księgowo, na podstawie której Gmina przekazywała środki do Operatora (faktury VAT), spełnia wymogi wskazane w art. 21 ustawy o rachunkowości, tj. dokumenty zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty. Na fakturach zawarto także opis informujący jaką kwotę w ramach danego

dokumentu poniesiono ze środków dopłaty oraz ze środków własnych. Jednostka prawidłowo ujęła ww. dowody w ewidencji księgowej.

Wydatki z dopłaty poniesiono zgodnie z terminami określonymi na fakturach oraz w terminie wynikającym z umowy o dopłatę tj. do 15 stycznia 2023 r.

(dowód: akta kontroli str. 124-137, 357-405)

4. Sprawozdawczość

Sprawozdania rozliczające dopłatę

Kontrolujący dokonali analizy przedłożonych przez Gminę Wałcz kwartalnych sprawozdań rozliczających dopłatę oraz rocznego sprawozdania rozliczającego dopłatę za 2022 r. pod względem terminowości ich złożenia oraz prawidłowości wykazanych w nich danych. Ustalono, że Jednostka przekazała do ZUW następujące sprawozdania:

- sprawozdanie za I kwartał złożono w dniu 8 kwietnia 2022 r. (termin do 10 kwietnia 2022 r.),
- sprawozdanie za II kwartał złożono w dniu 7 lipca 2022 r. (termin do 10 lipca 2022 r.),
- sprawozdanie za III kwartał złożono w dniu 7 października 2022 r. (termin do 10 października 2022 r.),
- sprawozdanie za IV kwartał złożono w dniu 9 stycznia 2023 r. (termin do 10 stycznia 2023 r.),
- sprawozdanie roczne za 2022 r. złożono w dniu 9 lutego 2023 r. (termin do dnia 21 lutego 2023 r.).

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że Gmina Wałcz przedłożyła sprawozdania kwartalne i roczne rozliczające dopłatę z zachowaniem terminów wskazanych w umowie o dopłatę.

(dowód: akta kontroli str. 124-137, 408-456)

Ponadto stwierdzono, że dane w zakresie wykonanej pracy przewozowej oraz otrzymanej dopłaty wykazane w ww. sprawozdaniach i ich załącznikach są zgodne z dokumentacją merytoryczną (tj. zestawieniami Operatora z wykonanej w 2022 r. pracy eksploatacyjnej na liniach objętych dopłatą) oraz z ewidencją księgową.

(dowód: akta kontroli str. 408-456, 183-185, 190-192, 198-200, 211-213, 350-354)

Sprawozdania Rb-27S i Rb-28S

Kontrolujący ustalili, że dane wykazane w sprawozdaniach: Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za 2022 r. oraz Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za 2022 r. w dziale 600 rozdziale 60004 są zgodne z danymi zawartymi w ewidencji księgowej zadania.

W sprawozdaniu Rb-27S wykazano dochody w kwocie 1 198 864,80 zł, tj. w wysokości otrzymanej dopłaty z Funduszu (§ 2170).

Natomiast w sprawozdaniu Rb-28S wykazano wykonanie wydatków w kwocie 1 516 957,08 zł (§4300) na którą składają się wydatki ze środków dopłaty w wysokości 1 198 864,80 zł oraz wydatki poniesione ze środków własnych w wysokości 318 092,28 zł.

(dowód: akta kontroli str. 355-356, 457-500)

5. Rozliczenie zadania

W umowie o dopłatę określono, że maksymalna łączna wielkość pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii objętych umową wynosi 399 621,60 wozokilometrów. Szczegółowe dane w zakresie wykonania faktycznej (rzeczywistej) wielkości pracy eksploatacyjnej w wozokilometrach wykazano w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna / okres rozliczeniowy	Rzeczywista wielkość pracy eksploatacyjnej w wozokilometrach
Linia nr 1: Witankowo - Chude - Czechyń - Dobino - Wałcz Drugi	21 772,80
Linia nr 2: Dzikowo - Popowo - Różewo - Dobino - Wałcz Drugi	35 078,40
Linia nr 3: Kłębowiec - Golce - Szewca - Ostrowiec	65 016,00
Linia nr 4: Chwiram - Łąki - Ługi Waleckie - Dzikowo	32 659,20
Linia nr 5: Strączno - Chwiram	36 288,00
Linia nr 6: Kłębowiec - Lubno - Górnica - Laski Waleckie	104 781,60
Linia nr 7: Strączno - Rutwica - Nakielno - Ostrowiec	57 153,60
Linia nr 8: Kołatnik - Papowo - Prusinowo Waleckie	46 872,00
Razem	399 621,60

Stwierdzono, że rzeczywista wielkość pracy eksploatacyjnej ustalona przez kontrolujących jest zgodna z danymi wynikającymi z przedłożonych przez Gminę dokumentów (tj. zestawień wykonanej pracy eksploatacyjnej, sprawozdań kwartalnych, sprawozdania rocznego rozliczającego dopłatę i załączników do tych sprawozdań sporządzonych przez przewoźnika) oraz że maksymalna łączna praca eksploatacyjna wynikająca z umowy o dopłatę nie została przekroczona.

(dowód: akta kontroli str. 124-137, 183-185, 190-192, 198-200, 211-213, 408-456, 501)

Kontrolujący zweryfikowali także, czy Gmina zrealizowała zapis umowy o dopłatę, w którym określono, że warunkiem uzyskania dopłaty jest sfinansowanie ze środków własnych Organizatora części ceny usługi, w wysokości nie mniejszej niż 10%. Poniżej tabela w tym zakresie.

Linia komunikacyjna	Deficyt linii komunikacyjnej	Wydatkowane środki własne	
		kwota	udział % do deficytu
1	2	3	4 (3/2)
Linia nr 1: Witankowo - Chude - Czechyń - Dobino - Wałcz Drugi			
I kwartał	20 997,48 zł	4 667,88 zł	22,23%
II kwartał	20 280,52 zł	4 210,12 zł	20,76%
III kwartał	21 675,40 zł	4 827,40 zł	22,27%
IV kwartał	20 387,52 zł	4 317,12 zł	21,18%
Linia nr 2: Dzikowo - Popowo - Różewo - Dobino - Wałcz Drugi			
I kwartał	32 617,44 zł	6 308,64 zł	19,34%
II kwartał	32 429,56 zł	6 538,36 zł	20,16%
III kwartał	34 366,18 zł	7 222,18 zł	21,02%
IV kwartał	31 996,56 zł	6 105,36 zł	19,08%

Linia nr 3: Kłębowiec - Golce - Szwecja - Ostrowiec			
I kwartał	61 083,80 zł	12 321,80 zł	20,17%
II kwartał	60 175,91 zł	12 187,91 zł	20,25%
III kwartał	62 073,87 zł	11 763,87 zł	18,95%
IV kwartał	60 445,43 zł	12 457,43 zł	20,61%
Linia nr 4: Chwiram - Łąki - Ługi Waleckie - Dzikowo			
I kwartał	31 422,72 zł	6 928,32 zł	22,05%
II kwartał	30 868,28 zł	6 762,68 zł	21,91%
III kwartał	32 522,60 zł	7 250,60 zł	22,29%
IV kwartał	30 629,28 zł	6 523,68 zł	21,30%
Linia nr 5: Strączno - Chwiram			
I kwartał	35 380,80 zł	8 164,80 zł	23,08%
II kwartał	34 819,20 zł	8 035,20 zł	23,08%
III kwartał	36 504,00 zł	8 424,00 zł	23,08%
IV kwartał	34 796,80 zł	8 012,80 zł	23,03%
Linia nr 6: Kłębowiec - Lubno - Górnica - Laski Waleckie			
I kwartał	98 825,81 zł	20 239,61 zł	20,48%
II kwartał	97 029,29 zł	19 690,49 zł	20,29%
III kwartał	101 468,77 zł	20 387,77 zł	20,09%
IV kwartał	97 100,44 zł	19 761,64 zł	20,35%
Linia nr 7: Strączno - Rutwica - Nakielno - Ostrowiec			
I kwartał	54 397,53 zł	11 532,33 zł	21,20%
II kwartał	53 827,24 zł	11 642,44 zł	21,63%
III kwartał	54 133,75 zł	9 907,75 zł	18,30%
IV kwartał	51 949,70 zł	9 764,90 zł	18,80%
Linia nr 8: Kołatnik - Papowo - Prusinowo Waleckie			
I kwartał	45 700,20 zł	10 546,20 zł	23,08%
II kwartał	44 974,80 zł	10 378,80 zł	23,08%
III kwartał	47 151,00 zł	10 881,00 zł	23,08%
IV kwartał	44 925,20 zł	10 329,20 zł	22,99%
Razem	1 516 957,08 zł	318 092,28 zł	20,97%

(dowód: akta kontroli str. 236-340, 355-406)

Stwierdzono, że środki własne wydatkowano w wysokości 10% lub wyższej części ceny usługi, natomiast kwota dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych nie przekroczyła maksymalnej dopuszczalnej kwoty wynoszącej do 90% ceny usługi.

Kontrolujący dokonali szczegółowej weryfikacji prawidłowości i wysokości wykorzystanych środków z dopłaty na liniach komunikacyjnych. Dane w tym zakresie zawarto w poniższej tabeli.

Linia komunikacyjna	Kwota dopłaty					
	Otrzymana	Należna	Różnica	Wykorzystana	Niewykorzystana	Zwrócona
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2-3)</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Linia nr 1: Witankowo - Chude - Czechyń - Dobino - Wałcz Drugi	65 318,40 zł	65 318,40 zł	0,00 zł	65 318,40 zł	0,00 zł	0,00 zł
Linia nr 2: Dzikowo - Popowo - Różewo - Dobino - Wałcz Drugi	105 235,20 zł	105 235,20 zł	0,00 zł	105 235,20 zł	0,00 zł	0,00 zł
Linia nr 3: Kłębowiec - Golce - Szwecja - Ostrowiec	195 048,00 zł	195 048,00 zł	0,00 zł	195 048,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Linia nr 4: Chwiram - Łąki - Ługi Wałeckie - Dzikowo	97 977,60 zł	97 977,60 zł	0,00 zł	97 977,60 zł	0,00 zł	0,00 zł
Linia nr 5: Strączno - Chwiram	108 864,00 zł	108 864,00 zł	0,00 zł	108 864,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Linia nr 6: Kłębowiec - Lubno - Górnica - Łąki Wałeckie	314 344,80 zł	314 344,80 zł	0,00 zł	314 344,80 zł	0,00 zł	0,00 zł
Linia nr 7: Strączno - Rutwica - Nakielno - Ostrowiec	171 460,80 zł	171 460,80 zł	0,00 zł	171 460,80 zł	0,00 zł	0,00 zł
Linia nr 8: Kołatnik - Papowo - Prusinowo Wałeckie	140 616,00 zł	140 616,00 zł	0,00 zł	140 616,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Razem	1 198 864,80 zł	1 198 864,80 zł	0,00 zł	1 198 864,80 zł	0,00 zł	0,00 zł

Gmina na realizację zadania w 2022 r. otrzymała dopłatę w łącznej wysokości 1 198 864,80 zł. Na podstawie analizy dokumentów finansowo-księgowych stwierdzono, że środki z dopłaty zostały wydatkowane w 100%.

(dowód: akta kontroli str. 355, 357-406)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej, ustalono, że deficyt w kwocie 1 516 957,08 zł został sfinansowany środkami z dopłaty w kwocie 1 198 864,80 zł oraz wkładem własnym w wysokości 318 092,28 zł. Poniżej tabela w tym zakresie.

Linia komunikacyjna	Kwota dopłaty	Kwota środków własnych	Ogółem
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4 (2+3)</i>
Linia nr 1: Witankowo - Chude - Czechyń - Dobino - Wałcz Drugi	65 318,40 zł	18 022,52 zł	83 340,92 zł
Linia nr 2: Dzikowo - Popowo - Różewo - Dobino - Wałcz Drugi	105 235,20 zł	26 174,54 zł	131 409,74 zł
Linia nr 3: Kłębowiec - Golce - Szwecja - Ostrowiec	195 048,00 zł	48 731,01 zł	243 779,01 zł
Linia nr 4: Chwiram - Łąki - Ługi Wałeckie - Dzikowo	97 977,60 zł	27 465,28 zł	125 442,88 zł
Linia nr 5: Strączno - Chwiram	108 864,00 zł	32 636,80 zł	141 500,80 zł
Linia nr 6: Kłębowiec - Lubno - Górnica - Łąki Wałeckie	314 344,80 zł	80 079,51 zł	394 424,31 zł
Linia nr 7: Strączno - Rutwica - Nakielno - Ostrowiec	171 460,80 zł	42 847,42 zł	214 308,22 zł
Linia nr 8: Kołatnik - Papowo - Prusinowo Wałeckie	140 616,00 zł	42 135,20 zł	182 751,20 zł
Razem	1 198 864,80 zł	318 092,28 zł	1 516 957,08 zł

(dowód: akta kontroli str. 355-406)

Dochody uzyskane przy realizacji zadania

W umowie o dopłatę określono m.in., że dochody uzyskane przy realizacji umowy, których nie można było przewidzieć (w tym kary umowne i odsetki od środków Funduszu), które nie zostały wykorzystane na realizację zadania, powinny zostać zwrócone na rachunek bankowy Wojewody. Stwierdzono, że Jednostka nie uzyskała odsetek od środków Funduszu. Ponadto Wójt Gminy

poinformował, że „W 2022 r. na rachunek Gminy nie wpłynęły dochody, w tym żadna kara pieniężna z tytułu realizowanej umowy”.

(dowód: akta kontroli str. 31-58)

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

Ad 1.3. Umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego

Niekompletne zapisy w treści umowy zawartej z Operatorem pod względem zgodności z art. 25 ustawy o PTZ

Analiza umowy zawartej z Operatorem (wraz z aneksem) wykazała, że jej zapisy nie spełniają wszystkich wymogów określonych w art. 25 ustawy o PTZ, tj. nie określają:

1. warunków dotyczących podnoszenia jakości usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
2. wymagań w stosunku do środków transportu, w tym dotyczących wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technicznych;
3. warunków zmiany opłat za przewóz oraz innych opłat, o których mowa w ustawie Prawo przewozowe, za usługę świadczoną w zakresie publicznego transportu zbiorowego, jeżeli stroną umowy, której przysługują wpływy z tych opłat, jest operator;
4. warunków, na jakich jest dopuszczalne podwykonawstwo w realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
5. sposobu rozpatrywania przez operatora skarg i reklamacji składanych przez pasażerów oraz przyznawania ewentualnych odszkodowań wynikających z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
6. częstotliwości składania sprawozdań z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego, w tym informacji dotyczących liczby pasażerów na danej linii komunikacyjnej;
7. zasad rozliczeń, w szczególności zasad podziału kosztów za realizację usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, z uwzględnieniem stosowania przez operatora ulg ustawowych oraz ulg ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora;
8. wskazania strony umowy, której przysługują wpływy z opłat za przewóz oraz innych opłat, o których mowa w ustawie Prawo przewozowe, za usługę świadczoną w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
9. wskazania strony umowy, która jest zobowiązana do wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 3, 6 oraz 9 ustawy o PTZ (tj. m.in. podania do publicznej wiadomości rozkładów jazdy, cennika opłat i udostępnienia na dworcu do wglądu pasażera regulaminu przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym oraz umieszczenia wyciągu z cennika opłat i wyciągu z ww. regulaminu przewozu osób w każdym środku transportu wykonującym przewozy w transporcie drogowym);
10. wskazania sposobu dystrybucji biletów;
11. wskazania sposobu, w jaki jest obliczana rekompensata;

12. wskazania strony umowy, która obowiązana jest uzgodnić zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców z ich właścicielami lub zarządzającymi;
13. wskazania warunków wykorzystywania środków transportu w zależności od natężenia ruchu pasażerów;
14. zasad współpracy przy tworzeniu i aktualizacji rozkładów jazdy w celu poprawy funkcjonowania przewozów;
15. kar umownych.

(dowód: akta kontroli str.: 138-154, 158-161)

Kontrolujący zwrócili się do Jednostki o podanie przyczyn braku ww. zapisów w umowie. Wójt Gminy Wałcz poinformował, że: „w zapisie umowy zlecający wskazał, iż w sprawach nieuregulowanych postanowieniami niniejszej umowy zastosowanie będą mieć przepisy ustawy o transporcie zbiorowym. Tym samym ma tu również zastosowanie przepis wskazany w zadanym pytaniu, mając również zastosowanie w aneksie (wskazując w zapisach końcowych, że pozostałe postanowienia nie ulegają zmianie)”.

(dowód: akta kontroli str.: 31-58)

Mając na uwadze powyższą odpowiedź należy zauważyć, że art. 25 ust. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym normuje podstawowe zapisy jakie powinny znaleźć się w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Zatem zawarcie w umowie jedynie zapisu o treści „w sprawach nieuregulowanych postanowieniami niniejszej umowy zastosowanie będą mieć przepisy ustawy o transporcie zbiorowym” nie spełnia ww. wymogu.

(dowód: akta kontroli str.: 31-58, 138-154, 158-161)

Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było przekonanie Jednostki o prawidłowym sporządzeniu umowy z Operatorem pod względem zapisów art. 25 ust. 3 ustawy o PTZ.

Braki w ww. umowie uregulowań w zakresie wskazania: sposobu dystrybucji biletów, rozpatrywania skarg i reklamacji, udzielania ewentualnych odszkodowań dla osób korzystających z usług, warunków podnoszenia jakości realizowanych usług i wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technicznych w środkach transportu oraz warunków na jakich dopuszczalne jest podwykonawstwo w realizacji świadczonych usług, a także zasad obowiązujących przewoźnika przy zmianie opłat, tworzeniu i aktualizacji rozkładów jazdy oraz określenia strony umowy zobowiązanej do podania do publicznej wiadomości rozkładów jazdy, cennika opłat i regulaminu przewozu osób, mogły mieć negatywny wpływ na zabezpieczenie interesów osób korzystających z przewozów.

Ponadto niezobowiązanie Operatora do składania sprawozdań z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego, w tym informacji dotyczących liczby pasażerów na danej linii komunikacyjnej skutkowało brakiem pełnej i bieżącej wiedzy Organizatora w zakresie realizowanych przewozów.

Niewskazanie w treści ww. umowy strony odpowiedzialnej za uzgodnienie zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców z ich właścicielami lub zarządzającymi, a także

warunków wykorzystania środków transportu w zależności od natężenia ruchu pasażerów, mogło utrudnić organizację przewozów oraz pośrednio wpłynąć na komfort podróży i bezpieczeństwo pasażerów.

Ponadto niezawarcie w umowie z Operatorem uregulowań w zakresie: sposobu obliczania rekompensaty, zasad rozliczeń uwzględniających podział kosztów za realizację usług w zakresie PTZ, z uwzględnieniem stosowania przez Operatora ulg ustawowych oraz ulg ustanowionych na obszarze Organizatora, a także niewskazanie strony umowy, której przysługują wpływy z opłat za przewóz oraz innych opłat, skutkowało ryzykiem nieprawidłowego obliczenia rekompensaty należnej Operatorowi.

Brak w treści ww. umowy zapisów dotyczących kar umownych za niewykonywanie lub nienależyte wykonanie usług publicznego transportu zbiorowego mógł spowodować brak konsekwencji dla Operatora za nieprawidłowe realizowanie przedmiotu umowy.

Umowa pomiędzy organizatorem publicznego transportu zbiorowego a operatorem publicznego transportu zbiorowego, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 24 ustawy o PTZ, przyznaje operatorowi prawo i zobowiązuje go do wykonywania określonych usług związanych z wykonywaniem przewozu o charakterze użyteczności publicznej. W celu prawidłowego realizowania powyższych usług, umowa Jednostki z przewoźnikiem powinna obligatoryjnie zawierać wszystkie elementy wskazane w art. 25 ust. 3 ustawy o PTZ. Ich brak powoduje niewystarczające zabezpieczenie Organizatora i Operatora przed skutkami niewykonania lub niewłaściwego wykonania przedmiotu umowy oraz przed pogorszeniem warunków realizowania umowy.

Ponadto należy zaznaczyć, że zadaniami organizatora publicznego transportu zbiorowego, właściwego ze względu na obszar działania lub zasięg przewozów, jest planowanie zrównoważonego rozwoju transportu oraz organizowanie i zarządzanie publicznym transportem zbiorowym², a nie jedynie administrowanie tym transportem.

Publiczny transport zbiorowy musi odbywać się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie PTZ, a jego zrównoważony rozwój powinien uwzględniać m.in. oczekiwania społeczne w zakresie zapewnienia powszechnej dostępności do usług transportowych, w tym potrzeb osób niepełnosprawnych i o ograniczonej zdolności ruchowej, wykorzystywanie różnych środków transportu, promocję pojazdów przyjaznych dla środowiska i wyposażonych w nowoczesne rozwiązania techniczne³.

Stąd poza samym stworzeniem możliwości dotarcia mieszkańców do szkół, organów administracji, przychodni zdrowia, sklepów itp. organizator powinien wziąć pod uwagę racjonalne korzystanie z zasobów środowiska, w tym wykorzystywanie do publicznego transportu zbiorowego nowoczesnych autobusów spełniających bardziej rygorystyczne normy emisji spalin, zużywających mniej paliwa/energii, korzystających z odnawialnych źródeł energii oraz niewymagających tak częstych napraw jak starszy tabor.

² Zgodnie z art. 8 ustawy o PTZ.

³ Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o PTZ i art. 4 ust. 1 pkt 28.

Zawieranie w umowie o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego wszystkich wymaganych przepisami prawa elementów i ich egzekwowanie, pozwala Organizatorowi realnie wpływać na zrównoważony rozwój regionalnego transportu zbiorowego.

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień

Ad 2.3. Kwota deficytu linii komunikacyjnej

Nieprawidłowe rozliczenie rekompensaty pomiędzy Organizatorem a Operatorem na podstawie faktur VAT

W ramach realizacji zadania dokonano rozliczenia rekompensaty przy udziale środków Funduszu na podstawie faktur VAT wystawionych przez przewoźnika.

(dowód: akta kontroli str.: 357-405)

Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta Gminy Wałcz „*Rozliczenia pomiędzy Gminą a przewoźnikiem dokonywano na podstawie faktur zgodnie z § 1 pkt. 3 aneksu do umowy nr 36/IR/FRPA/2021 z dn. 29 grudnia 2021 r. (...)*”. Do wyjaśnień dołączono interpretację Ministerstwa Finansów z dnia 9 maja 2022 r. w sprawie opodatkowania otrzymanych rekompensat za usługi przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym (znak: DOP6.057.11.2021.BIDG), którą Gmina otrzymała od Operatora. Należy zauważyć, że zgodnie z ww. dokumentem o uznaniu otrzymanych środków za podlegające opodatkowaniu podatkiem VAT przesądza charakter tych środków, tzn. ich bezpośredni wpływ na cenę dostarczanych towarów lub usług świadczonych przez podatnika.

Natomiast jak wynika ze stanowiska Ministerstwa Infrastruktury z dnia 11 września 2019 r. (znak: DBI-3.070.25.2019), uzgodnionego z Ministerstwem Finansów, przekazywane w ramach Funduszu dopłaty do ceny usługi nie obejmują podatku VAT. Zgodnie z ww. dokumentem przyznana na podstawie rozdziału 6 ustawy o PTZ rekompensata przekazywana Operatorom nie jest opodatkowana podatkiem VAT, prawidłowe jest więc rozliczanie Organizatora z Operatorem poprzez noty obciążeniowe. Rekompensata służy jedynie pokryciu deficytu, czyli straty powstałej w związku ze świadczeniem usług publicznych. Nie stanowi bezpośredniej dopłaty związanej z realizacją usług w ramach umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, gdyż nie wpływa wprost na wysokość ceny tychże usług oferowanych przez Operatora.

Przyczyną stwierdzonego uchybienia było przekonanie Jednostki, że zapisy dot. sposobu rozliczenia na podstawie faktur, ujęte w umowie zawartej z Operatorem, są właściwe. Powyższe działanie skutkowało powstaniem ryzyka błędnego rozliczenia zadania dofinansowanego środkami z Funduszu. Rozliczenie zadania na podstawie faktur stanowi w ocenie kontrolujących uchybienie formalne.

Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia

1. Oświadczenia Wójta Gminy Wałcz z dnia 14 września 2023 r.
2. Wyjaśnienia Wójta Gminy Wałcz z dnia 15 września 2023 r.
3. Wyjaśnienia Wójta Gminy Wałcz z dnia 18 września 2023 r.

	4. Wyjaśnienia Wójta Gminy Wałcz z dnia 26 września 2023 r.
Ocena obszaru kontroli	Prawidłowość realizacji zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej dofinansowanych przez dopłatę do ceny usługi ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w tym prawidłowość wyliczenia dopłaty w 2022 r. ocenia się pozytywnie z nieprawidłowością .
Wpis do książki kontroli	Nr 5
Zalecenia	W związku z tym, że w piśmie z dnia 17 kwietnia 2024 r. Gmina Wałcz poinformowała o usunięciu stwierdzonej nieprawidłowości i uchybienia, odstępuje się od wydania zaleceń w tym zakresie.
Pouczenie	Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
PODPIS KIEROWNIKA JEDNOSTKI KONTROLUJĄCEJ	<p style="text-align: center;">z up. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO</p> <p style="text-align: center;"><i>Bartosz Brożyński</i></p> <p style="text-align: center;">I Wicewojewoda Zachodniopomorski</p> <p style="text-align: center;"><i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i></p>